Bijlage 3: Indexatie

Tijdens het algemeen overleg tussen de algemene commissie voor Wonen en Rijksdienst en de vaste commissie voor Financiën enerzijds en de Minister voor Wonen en Rijksdienst en de Staatssecretaris van Financiën anderzijds heeft de toenmalige Staatssecretaris van Financiën toegezegd nader in te zullen gaan op de verschillende wijzen van indexatie zoals die in de fiscale wetgeving zijn neergelegd en de mogelijkheid om uw Kamer eerder op de hoogte te stellen van de indexatie.[1] In het hiernavolgende geef ik, mede namens de Minister voor Wonen en Rijksdienst, aan die toezegging gevolg.

In de fiscale wetgeving zijn verschillende vormen van automatische jaarlijkse aanpassingen opgenomen die zijn gebaseerd op een vorm van indexatie. De voornaamste zijn:

1. Tabelcorrectiefactor

De meest toegepaste wijze van inflatiecorrectie is die genoemd in artikel 10.2 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Op basis van dat artikel vindt een inflatiecorrectie plaats aan de hand van de zogenoemde tabelcorrectiefactor die wordt vastgesteld op basis van de prijsindexcijfers van de "Consumentenprijsindex Alle Huishoudens".
De tabelcorrectiefactor is de verhouding van het gemiddelde van de prijsindexcijfers van de achttiende tot en met de zevende aan het kalenderjaar voorafgaande maand, tot het gemiddelde van de prijsindexcijfers van de dertigste tot en met de negentiende aan het kalenderjaar voorafgaande maand. De tabelcorrectiefactor kan in juli voorlopig worden vastgesteld en is in augustus definitief. De tabelcorrectiefactor voor de jaarlijkse indexering per 1 januari 2015 is 1,009.
De inflatiecorrectie wordt toegepast aan het begin van het kalenderjaar op een groot aantal in de wet aangewezen bedragen (tarieven, schijflengtes, heffingskortingen, vrijstellingsbedragen en dergelijke) en strekt ertoe die bedragen reëel constant te houden. Per wet is aangegeven op welke bedragen de jaarlijkse indexatie van toepassing is. Zonder uitputtend te willen zijn wordt dit voor de betreffende wetten aangegeven in bijvoorbeeld artikel 10.1 van de Wet inkomstenbelasting 2001, artikel 90 van de Wet belastingen op milieugrondslag, artikel 27a van de Wet op de accijns en artikel 81a van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994.
Voorbeelden van bedragen die jaarlijks worden aangepast zijn de schijflengtes en de heffingskortingen in de loon- en inkomstenbelasting, de accijnstarieven voor motorbrandstoffen, de tarieven in de energiebelasting en de tarieven van de motorrijtuigenbelasting.
De aanpassing van de bedragen aan het begin van een kalenderjaar gebeurt jaarlijks bij ministeriële regeling (de zogenoemde bijstellingsregeling) aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar. Hoewel de tabelcorrectiefactor al eerder bekend is waardoor de bijstellingsregeling eerder bekend kan worden gemaakt, wordt de voorkeur gegeven aan vaststelling en publicatie aan het einde van het jaar omdat een deel van de te wijzigingen bedragen vaak nog onderwerp zijn van wijzigingen als gevolg van door het kabinet voorgestelde wetswijzigingen zoals het belastingplan.

2. Eigenwoningforfait

In mijn brief van 2 juni 2014[2] ben ik uitgebreid ingegaan op het doel van de indexatie van het EWF-percentage en de wijze waarop het EWF-percentage jaarlijks wordt geïndexeerd.[3] De indexatie van het EWF-percentage[4] vindt plaats aan de hand van:

- De verhouding van "het indexcijfer van de woninghuren over juli van het voorafgaande kalenderjaar" tot "dat indexcijfer over juli van het tweede voorafgaande kalenderjaar".
- De verhouding van "het gemiddelde van de eigenwoningwaarden die betrekking hebben op het voorafgaande kalenderjaar (peildatum 1 januari van het tweede voorafgaande kalenderjaar)"

[1] Het verslag van de algemeen overleg is opgenomen in Kamerstukken II 2013/14, 33 750 IX, nr. 21.
[2] Kamerstukken II 2013/14, 33 750 IX, nr. 28.
[3] Met uitzondering van de duurste woningen; hiervoor geldt een indexatie op basis van een vast bedrag.
[4] Ook de indexatie van het basisforfaitbedrag voor woningen in de duurste categorie is afhankelijk van deze twee indexatiefactoren.

tot "het gemiddelde van die waarden die betrekking hebben op het kalenderjaar (peildatum 1 januari van het voorafgaande kalenderjaar)".

Vervolgens worden de percentages naar beneden afgerond op 0,05 procentpunt.

Hierna zal ik nader ingaan op deze elementen op basis waarvan de indexatie wordt vastgesteld. Daarbij gaat het niet alleen om de wijze van vaststelling, maar ook om de termijn waarbinnen die gegevens beschikbaar zijn.

Indexcijfer woninghuren

Voor de bepaling van het in het komende belastingjaar toe te passen EWF-percentage wordt gekeken naar de gemiddelde ontwikkeling van de woninghuren over juli van het huidige jaar ten opzichte van juli van het vorige jaar. Dit wordt vastgesteld door het CBS.
Daartoe onderzoekt het CBS in de periode juli en augustus bij huurders de huur die is betaald over de maand juli. In de huur van de maand juli zitten alle huurprijsveranderingen die per 1 juli zijn doorgevoerd, waaronder de basishuurverhoging en de inkomensafhankelijke huurverhoging. Het resultaat van dat onderzoek in de vorm van een in procenten uitgedrukte gemiddelde huurverhoging per 1 juli van een jaar, wordt door het CBS bekendgemaakt in de eerste week van september.

Eigenwoningwaarden

Voor het bepalen van het gemiddelde van de eigenwoningwaarden voor de vaststelling van het EWF voor het komende belastingjaar, wordt gekeken naar het gemiddelde van deze waarden op de peildatum 1 januari van het huidige belastingjaar ten opzichte van 1 januari een jaar eerder.[5] Deze waardeontwikkeling wordt vastgesteld door de Waarderingskamer.
De Waarderingskamer vraagt bij gemeenten tweemaal per jaar naar de waardeontwikkeling van de woningen. De eerste keer is de voortgangsinventarisatie die door gemeenten in april moet worden aangeleverd. De gemeenten geven dan een schets van de waardeontwikkeling die soms is gebaseerd op een analyse van de verkopen tot dan toe, soms is ontleend aan makelaarscijfers en soms is ontleend aan eigen schattingen. Op basis van de door de gemeenten verstrekte gegevens geeft de Waarderingskamer eind juni in de voortgangsrapportage aan de staatssecretaris van Financiën alleen een voorlopige indicatie van de landelijke gemiddelde waardeontwikkeling die het komende jaar in de WOZ-beschikkingen tot uitdrukking gaat komen. Daarbij geldt vanwege de onzekerheid over de uitkomsten een bandbreedte.
Het tweede aanlevermoment voor gemeenten is in de eerste helft van oktober. In deze inventarisatie vraagt de Waarderingskamer de gemeenten om de resultaten van de herwaardering. Deze tweede inventarisatie leidt tot de vaststelling van de gemiddelde eigenwoningwaardeontwikkeling. Deze gemiddelde eigenwoningwaardeontwikkeling wordt bij brief door de Waarderingskamer aan de Staatssecretaris van Financiën gemeld aan het einde van de maand november. In overleg met de Waarderingskamer is bezien of deze definitieve ontwikkeling van gemiddelde eigenwoningwaarde eerder kan worden vastgesteld. Dat blijkt beperkt mogelijk. De Waarderingskamer is bereid het definitieve cijfer eind oktober ter beschikking te stellen. Dat betekent dat een definitieve vaststelling van het EWF-percentage voor het komende belastingjaar begin november van het huidige jaar kan plaatsvinden.

3. Arbeidskorting en inkomensgrenzen

De arbeidskorting is inkomensafhankelijk. De verschillende elementen van de arbeidskorting hebben betrekking op de hoogte van de bedragen van de arbeidskorting, de mate van opbouw van de arbeidskorting en de mate van afbouw daarvan. Deze elementen worden alle jaarlijks geïndexeerd, deels op basis van de hiervoor reeds beschreven tabelcorrectiefactor en deels op basis van de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon (WML). In onderstaand overzicht worden de verschillende elementen benoemd en wordt telkens aangegeven of, en zo ja, op welke wijze de jaarlijkse indexatie plaatsvindt. Uitgangspunt daarbij is de thans vigerende wetgeving. De in de

[5] Het gaat hier om de waarde die geldt op grond van de Wet waardering onroerende zaken (hierna ook WOZ-waarden).

tabel opgenomen percentages en bedragen zijn dus die welke in 2014 van toepassing zijn en houden, op een enkele uitzondering na, geen rekening met de in het Belastingplan 2014 en het wetsvoorstel Belastingplan 2015 opgenomen wijzigingen van de arbeidskorting die nog in werking moeten treden.

Bedragen en percentages van de arbeidskorting	Wijze van indexering/bijstelling
Tot een inkomen van € 8913 per jaar geldt een arbeidskorting van 1,807% van het inkomen met een maximum van € 161	Het genoemde inkomen van € 8913 komt overeen met 50% van het WML (per jaar) en volgt jaarlijks aangepast de ontwikkeling van het WML. Het genoemde percentage wordt berekend door allereerst het genoemde bedrag van € 161 te indexeren met de tabelcorrectiefactor en het daaruit voortvloeiende bedrag te delen door het bedrag dat overeenkomt met 50% van het WML zoals dat zal gelden voor het komende jaar. Het aldus berekende percentage wordt rekenkundig afgerond op 3 decimalen. In formulevorm: (€ 161 x tabelcorrectie) / (50% van komend WML)
Bij een inkomen vanaf € 8913 per jaar geldt een arbeidskorting van € 161 vermeerderd met 18,724% van het inkomen boven die € 8913 met een maximum van in totaal € 2097	Het genoemde inkomen van € 8913 komt overeen met 50% van het WML (per jaar) en volgt jaarlijks de ontwikkeling van het WML. Voor de berekening van het genoemde percentage wordt allereerst het verschil berekend tussen het bedrag van € 2097 en het eerder genoemde bedrag van € 161. Alvorens dit verschil te berekenen worden beide bedragen eerst geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor. Daarna wordt het verschil berekend tussen het bedrag dat overeenkomt met 108% van het WML zoals dat komend jaar zal gelden en het bedrag dat overeenkomt met 50% van het WML zoals dat komend jaar zal gelden. Beide berekende verschillen worden vervolgens op elkaar gedeeld en rekenkundig afgerond op 3 decimalen. In formulevorm: (€ 2097 x tabelcorrectie - € 161 x tabelcorrectie) / (108% komend WML – 50% komend WML)
Boven een inkomen van € 40.721 per jaar wordt de berekende arbeidskorting verminderd met 4% van het inkomen boven die € 40.721. De vermindering kan niet verder gaan dan tot een arbeidskorting van € 367	Het genoemde inkomen van € 40.721 per jaar komt overeen met 108% van 225% van het WML per jaar, verminderd met € 2600, en volgt jaarlijks de ontwikkeling van het WML. De vermindering van € 2600 wordt ingevolge het belastingplan 2015 per 1 januari 2015 omgezet in een vermeerdering van € 5977. Dit laatste bedrag wordt daarna jaarlijks geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor. De genoemde 4% wordt niet automatisch aangepast. Het hier bedoelde minimale bedrag van de arbeidskorting van € 367 wordt niet geïndexeerd omdat dit bedrag ingevolge het Belastingplan 2014 in 2015 wordt gehalveerd en in 2016 wordt teruggebracht tot nihil.

De basis voor de indexatie is dus enerzijds de tabelcorrectiefactor zoals die in augustus definitief bekend wordt en anderzijds de ontwikkeling van het WML. Het WML zoals dat op bijvoorbeeld 1 januari 2015 zal gelden wordt bekendgemaakt in oktober 2014.

4. Samenvatting en conclusie

De tabelcorrectiefactor die bepalend is voor verreweg de meeste jaarlijkse indexeringen kan in augustus worden vastgesteld.
De gegevens voor de vaststelling van de jaarlijkse indexatie van het EWF-percentage worden eind oktober bekend.
Het WML zoals dat per 1 januari van het komende jaar van toepassing zal worden en dat, naast de tabelcorrectiefactor van belang is voor de jaarlijkse indexatie van de arbeidskorting, wordt bekend in oktober.
Om uw Kamer tegemoet te komen in de wens om waar mogelijk de berichtgeving over de jaarlijkse indexeringen te vervroegen, stel ik voor dat bij het Belastingplan dat jaarlijks op Prinsjesdag aan uw Kamer wordt aangeboden, mededeling wordt gedaan over de hoogte van tabelcorrectiefactor. Daarnaast zal ik uw Kamer jaarlijks begin november informeren over de indexering van het EWF-

percentage, dit nadat ik eind oktober de daarvoor benodigde gegevens over de ontwikkeling van de gemiddelde woningwaarden heb ontvangen van de Waarderingskamer. Daarbij zal ik uw Kamer ook informeren over de indexering van de arbeidskorting, dit op basis van de bekendmaking in oktober van het WML per 1 januari van het daaropvolgende jaar. Voor zowel het EWF-percentage als de arbeidskorting betekent dit, ten opzichte van de zogenoemde bijstellingsregeling die eind december wordt gepubliceerd, een versnelling van bijna twee maanden.
De publicatie van de zogenoemde bijstellingsregeling zal eind december plaats blijven vinden, omdat dan ook de mogelijke wijzigingen als gevolg van het bijvoorbeeld het belastingplan vast staan.